

købstadmæssig Bebyggelse og ved den seneste almindelige Folketælling havde en Folkemængde af mindst 2,000 Indbyggere. I § 3 i det Lovforslag, som nu ligger paa Tingets Bord, er det overladt til Handelsministeren at bestemme, hvem der skal begunstiges, det vil sige, hvem der maa besøges af de fremmede handelsberettigede. I den Anledning vil jeg gerne spørge den højtærede Minister — jeg fik ikke af Ministerens Udtalelser noget helt bestemt Indtryk af, om han tænkte sig andet end at opretholde Forholdene, som de er, blot at der kunde foretages enkelte Undtagelser —, om der er bestemte Regler eller Principper at gaa efter, eller om alle de, der ansøger Ministeriet og godtgør, at de har Forbindelse med udenlandske Huse, kan vente at faa Tilladelse til at modtage fremmede handelsberettigede. Der behøver jo ikke at være 2,000 Indbyggere et Sted, for at der kan være Forretninger, der har Forbindelser med udenlandske Huse, og det kunde være rart at vide, om Ansøgere, der godtgjorde at have saadanne Forbindelser, kunde vente at faa Tilladelse.

Idet jeg henviser til mine Udtalelser angaaende Lovforslaget om fremmedes Handelsberettigelse i 1909—10, Sp. 322 og 336, skal jeg med faa Ord udtale, at jeg og det Parti, jeg har den Ære at tilhøre, endnu har den samme Opfattelse, nemlig den, at efter at vi har faaet Næringsloven af 29. December 1857, der giver samme Ret til at drive Handel, Industri og Haandværk paa Landet som i Købstæderne, burde det være en Selvfølge, i alle Tilfælde et rimeligt Forlangende, at fremmede handelsberettigede ogsaa fik Lov til at besøge deres Kunder paa Landet. Hvad der er Ret for den ene, er billigt for den anden, siger et gammelt Ord. Hertil kommer, at der findes flere paa Landet, der lever af Haandværk, Industri og Handel, end i Købstæderne, naar man undtager København, og tager man København med, er det $\frac{1}{3}$. Det er da ikke let at se Berettigelsen af denne Modstand mod, at By og Land paa dette Punkt bliver ligestillede.

Man kunde jo spørge: Hvorledes stiller Forholdet sig i Udlandet? Hvordan er de danske handelsrejsendes Stilling i Udlandet? Ja, derom kan vi faa meget gode Oplysninger i et Bilag til Lovforslaget fra 1909—10, og jeg skal tillade mig at oplyse enkelte Ting i den Hensende. I Belgien f. Eks. giver Adgangsbevis, „Patent“ som det kaldes, Ret til at

søge Ordre for de medbragte Vareprøver saavel hos handlende som hos private Folk og Ret til Udøvelse af Virksomheden saavel i Byen som paa Landet. I Frankrig maa de rejsende ikke sælge medbragte Varer; men Adgangsbeviset giver Ret til at søge Ordre for de medbragte Vareprøver saavel hos handlende som hos private Folk og Ret til Udøvelse af Virksomheden saavel i Byerne som paa Landet. I Holland giver Adgangsbeviserne den rejsende Ret til saavel i Købstæderne som paa Landet, saavel af handlende og Fabrikanter som af private Personer at modtage Bestillinger paa Varer. I Italien er det akkurat lige saa; den rejsende kan søge Bestillinger baade i By og paa Land og gøre Forretninger med hvem som helst, og Afgifterne er meget smaa i mange Tilfælde. I Norge maa der kun optages Ordre i Købstæderne, og Afgiften er 100 Kr om Maaneden. I Spanien kan der derimod godt uden Adgangskort optages Ordre baade i By og paa Land. Med Hensyn til Storbritannien og Irland staar der: „I Medfør af de der gældende Frihandelsprincipper er Virksomheden som handelsrejsende fri for al Indskrænkning og personlig Kontrol. Adgangsbevis eller lignende kræves saaledes ikke. Den rejsende kan agentere overfor alle og saavel i Byen som paa Landet“. I Tyskland er Forholdet noget lignende; der kan de løse Erhvervslegitimationskort, og Danmark staar imellem de mest begunstigede Lande. For Østerrig-Ungarn gælder det samme; de rejsende kan sælge alt undtagen Lotterisedler — dem vil de ikke have noget at gøre med — baade i Købstæderne og paa Landet.

Naar man altsaa ser udover Europa, ser man, at der kan de handelsberettigede rejse baade i By og paa Land og afsætte deres Varer. Det ser da ganske ejendommeligt ud; efter at vi har faaet Næringsloven af 1857, som giver Landets handlende, Fabrikanter og Haandværkere Ret til at nedsætte sig paa Landet med de samme Rettigheder som i Byerne, i alt Fald ikke mindre, at saa de samme Forretninger ikke skulde have Lov til at besøges af deres Forbindelser i Udlandet. Det ser lidt ejendommeligt ud. Jeg vil gentage, at naar man ser, at omtrent i hele Europa kan de handelsrejsende rejse for en mindre Afgift — den højeste Afgift, som man kender, er 100 Kr om Maaneden, og for denne Afgift kan de rejse baade i By og paa Land —, saa ligger det meget nær at spørge: Hvorfor skal vi i vort lille Land da vedblive